

Справа «Кернз проти Франції» (“Kearns v. France”)

У рішенні, ухваленому 10 січня 2008 року у справі *«Кернз проти Франції»*, Суд постановив, що

- не було порушено ст. 8 Конвенції (право на повагу до приватного і сімейного життя).

Обставини справи

Заявниця Карен Кернз, 1966 р. н., є громадянкою Ірландії та проживає у м. Дублін (Ірландія).

Пані Кернз одружилася в Ірландії. 18 лютого 2002 року в результаті позашлюбних стосунків вона народила у Франції дочку. Задля збереження народження цієї дитини в таємниці, заявниця передала її під опіку держави та підписала документи про згоду на подальше її удочеріння. Перед підписанням відповідних документів працівники соціальної служби у супроводі медсестри і лікаря, який розмовляв англійською мовою, провели дві співбесіди із п. Кернз та повідомили заявницю про наслідки такої анонімної реєстрації народження дитини і роз’яснили їй право протягом двомісячного терміну з дня передачі дитини під опіку держави вимагати її повернення до себе.

7 травня 2002 року дитина була передана одній з сімей з метою подальшого повного удочеріння.

25 та 26 липня 2002 року заявниця зверталася у пологове відділення, де вона народила свою доньку, та до французьких соціальних служб з вимогою повернути дитину. Оскільки двомісячний строк з дня передачі дитини під опіку держави минув, вона отримала відмову. Після цього п. Кернз подала позов до трибуналу високої інстанції м. Лілль (Франція), оскаржуючи те, що під час підписання згоди на подальше удочеріння своєї дитини, вона була під тиском сімейних обставин та не в повній мірі усвідомлювала наслідки такого вчинку.

31 жовтня 2002 року суд не задовольнив позов заявниці. 22 вересня 2003 року апеляційний суд м. Дубе скасував рішення трибуналу високої інстанції, вказуючи, зокрема, що п. Кернз «будучи ірландкою за національністю та не розмовляючи французькою мовою, не могла усвідомити наслідки анонімної реєстрації народження дитини». 6 квітня 2004 року касаційний суд відмінив це рішення апеляційного суду.

17 червня 2004 року було винесене рішення про повне удочеріння дитини п. Кернз.

У цей же час біологічний батько дитини п. Кернз звернувся до ірландських судів за визнанням його прав на неї.

Зміст рішення Суду

Заявниця, посилаючись на ст. 8 Конвенції, скаржилася на те, що двомісячний строк, протягом якого вона могла вимагати повернення своєї дитини, був занадто коротким. також п. Кернз вважає, що французька влада не вжила всіх необхідних заходів для того, аби заявниця усвідомила значення відповідних процедур та часових обмежень, зокрема не забезпечила достатнього мовного супроводу.

Посилаючись на ч. 1 ст. 6 Конвенції (право на справедливий судовий розгляд), п. Кернз стверджувала, що їй не було надано ефективного засобу правового захисту, оскільки строк, протягом якого вона могла вимагати повернення своєї дитини, був занадто коротким і їй не в повній мірі пояснили його значення.

Суд звернув увагу на те, що між державами-членами Ради Європи немає одностайності стосовно порядку усиновлення та строку, протягом якого особи можуть скасувати свою згоду на усиновлення їхніх дітей іншими людьми. Законодавство одних держав дає можливість скасовувати таке рішення аж до моменту остаточного усиновлення іншими батьками, законодавство ж інших, навпаки, вважає таку згоду безповоротною. У тих державах, де встановлено певний часовий проміжок, він варіюється від

10 днів до 3 місяців. Суд вважає, що оскільки справа стосується обставин, щодо трактування яких немає одностайності у держав-членів Ради Європи, то в цій ситуації Франція користується більшою самостійністю у встановленні балансу між публічними та приватними інтересами.

У процесі зважування інтересів біологічної матері, дитини, прийомної сім'ї та публічних інтересів, першорядними, на думку Суду, повинні бути інтереси дитини.

Відтак Суд погодився із аргументами Уряду, який, посилаючись на дослідження, проведене спеціалістами у галузі охорони дитинства, стверджував, що для дитини найважливішим було якнайшвидше отримати постійний емоційний комфорт у новій сім'ї. Також Суд нагадав, що трибунал високої інстанції, постановляючи своє рішення, зазначив, що в першу чергу потрібно створити психологічну та правову стабільність і впевненість для дитини.

Суд дійшов висновку про те що, хоча двомісячний термін, протягом якого заявниця могла вимагати повернення своєї дитини, й міг видаватися занадто коротким, але він був цілком достатнім для перегляду рішення про відмову від дитини. Стосовно скарги п. Кернз на психологічний стрес, якого вона напевне зазнала, то Суд зазначив, що заявниця під час описаних вище подій була у віці 36 років, жила зі своєю матір'ю, а після народження дитини провела дві достатньо довгі співбесіди зі соціальними працівниками.

Підсумовуючи, Суд прийняв рішення про те, що у цьому випадку французьке законодавство встановлює належний баланс та забезпечує достатню рівновагу між конкуруючими інтересами.

Також Суд постановив, що це рішення не має жодного стосунку до порушеного біологічним батьком дитини провадження в ірландських судах про визнання його прав на неї.

Суд звернув увагу на те, що заявниця, будучи громадянкою Ірландії, вирішила анонімно народити дитину у Франції, оскільки в неї на батьківщині законодавство не передбачає такої можливості. Більше того, за тиждень перед пологами п. Кернз у супроводі адвоката відвідувала вищезгадане пологове відділення, а дві співбесіди із соціальними працівниками відбувались у присутності осіб, які виконували роль перекладачів.

Суд, посилаючись на форму надання згоди заявницею на подальше удочеріння своєї дитини та на інші документи, які були їй вручені, вважає, що у п. Кернз не мало б виникати жодної нечіткості або двозначності у розумінні часових обмежень чи обставин, за яких вона могла вимагати повернення дочки.

Суд дійшов висновку про те, що французька влада надала заявниці достатню та детальну інформацію стосовно можливих наслідків її вчинку і забезпечила мовним супроводом, хоч цього й не вимагало законодавство. Тому, взявши до уваги те, що всі необхідні заходи для того, аби заявниця усвідомила значення відповідних процедур та часових обмежень були вжиті, Суд постановив, що не було порушення ст. 8 Конвенції.

Також Суд постановив, що немає підстав для розгляду справи на предмет порушення ч. 1 ст. 6 Конвенції.